

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 6Sas/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0924100776
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomír Podhorský
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2026:0924100776.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudcom Mgr. Slavomírom Podhorským v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX C., právne zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. STANISLAV KAŠČÁK, s.r.o., so sídlom Ulica 1. mája 1246, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 47 245 034, proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. XXX XXX XXXX X – III. zo dňa 04.09.2024, takto

rozhodol:

- I. Žalobu **z a m i e t a**.
- II. Účastníkom právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie

1. Ako vyplýva z administratívneho spisu, ktorý predložil žalovaný, žiadosťou, spísanou v Sociálnej poisťovni, pobočke Vranov nad Topľou dňa 8. januára 2016, žalobca požiadal o starobný dôchodok, ktorý žiadal priznať od 6. januára 2016.

2. Právoplatným rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 9. februára 2016 bol žalobcovi podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov od 6. januára 2016 priznaný starobný dôchodok v sume 593,40 Eur mesačne.

3. Následne žalobca žiadosťou, doručenou Sociálnej poisťovni, ústredie dňa 31. októbra 2022, požiadal o prepočítanie výšky starobného dôchodku žalobcu po zhodnotení doby trvania pracovného pomeru, za obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru od dňa 01.10.2013 do dňa 26.03.2019, ktoré je podľa žalobcu obdobím sociálneho poistenia. Žalobca v tej súvislosti poukazoval na zmeny, ktoré nastali od stanovenia výšky starobného dôchodku až do 26. marca 2019, pričom poukazoval na rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Cpr/7/2013 zo dňa 15. novembra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21CoPr/7/2018-592 zo dňa 26. februára 2019, ktorými bolo rozhodnuté tak, že písomná výpoveď z pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa zo dňa 2. januára 2013, doručená dňa 12. júna 2013, je neplatná a pracovný pomer žalobcu trvá naďalej. Uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 26. marca 2019. Vo svojej žiadosti žalobca žiadal o zhodnotenie celého obdobia neplatne skončeného pracovného pomeru t. j. od 1. októbra 2013 do 26. marca 2019 a zhodnotenie žalobcom vypočítaných vymeriavacích základov (mesačných funkčných platov) v predmetnom období pri prepočte jeho starobného dôchodku.

4. Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X – I. zo dňa 26. júna 2024 podľa § 65, § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov následne zvýšila sumu starobného dôchodku žalobcu od 31. októbra 2019 na sumu 653,40 Eur mesačne.

5. V nadväznosti na vyššie uvedené rozhodnutie následne Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 26.06.2024 podľa § 66 ods. 3, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z.“) rozhodla, že žalobcovi sa zvyšuje starobný dôchodok, a to :

- na sumu 676,40 Eur mesačne od 01.01.2020,
- na sumu 694,00 Eur mesačne od 01.01.2021,
- na sumu 703,10 Eur mesačne od 01.01.2022,
- na sumu 786,10 Eur mesačne od 01.01.2023,
- na sumu 869,50 Eur mesačne od 01.07.2023,
- na sumu 900,90 Eur mesačne od 01.01.2024.

6. Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - III. zo dňa 26.06.2024 (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa“) podľa § 8 ods. 3 zákona č. 296/2020 Z. z. o 13. dôchodku a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 296/2020 Z. z.“) rozhodla o zúčtovaní 13. dôchodku vyplateného žalobcovi vo vyššej miere ako patrilo a to v decembri 2020 v sume 9,40 Eur, v novembri 2021 v sume 9,61 Eur, v júli 2022 v sume 9,76 Eur, v decembri 2022 v sume 6,83 Eur, v novembri 2023 v sume 12,06 Eur, spolu v sume 47,66 Eur.

7. Správny orgán prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol, že z dôvodu zrušeného rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo 7. februára 2024 generálnym riaditeľom vo veci zúčtovania 13. dôchodku podľa § 8 ods. 1 zákona č. 296/2020 Z. z. sa 13. dôchodok žalobcovi zníži a vyplatí sa v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na 13. dôchodok.

8. Správny orgán prvého stupňa poukázal na tú skutočnosť, že za kalendárny rok 2020 bol žalobcovi 13. dôchodok vyplatený v sume 143,24 Eur. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X -II. z 26. júna 2024 bol žalobcovi zvýšený od 1. januára 2020 starobný dôchodok na sumu 676,40 Eur mesačne, pričom mal nárok na 13. dôchodok za kalendárny rok 2020 v sume 133,84 Eur. Za kalendárny rok 2020 bol teda navyše vyplatený 13. dôchodok v sume 9,40 Eur. Za kalendárny rok 2021 bol žalobcovi 13. dôchodok vyplatený v sume 138,28 Eur. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. z 26. júna 2024 mu bol zvýšený od 1. januára 2021 starobný dôchodok na sumu 694,00 Eur mesačne, pričom mal nárok na 13. dôchodok v novembri 2021 v sume 128,67 Eur. Za kalendárny rok 2021 mu teda bol navyše vyplatený 13. dôchodok v sume 9,61 Eur. V júli 2022 bol žalobcovi 13. dôchodok vyplatený v sume 141,04 Eur. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. z 26. júna 2024 mu bol zvýšený od 1. januára 2022 starobný dôchodok na sumu 703,10 Eur mesačne, pričom mal nárok na 13. dôchodok v júli 2022 v sume 131,28 Eur. V júli 2022 bol teda navyše vyplatený 13. dôchodok v sume 9,76 Eur. V decembri 2022 bol žalobcovi 13. dôchodok vyplatený v sume 98,73 Eur. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. z 26. júna 2024 mu bol zvýšený od 1. januára 2022 starobný dôchodok na sumu 703,10 Eur mesačne, pričom mal nárok na 13. dôchodok v decembri 2022 v sume 91,90 Eur. V decembri 2022 bol teda navyše vyplatený 13. dôchodok v sume 6,83 Eur. V novembri 2023 bol žalobcovi 13. dôchodok vyplatený v sume 95,84 Eur. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-II. z 26. júna 2024 mu bol zvýšený od 1. júla 2023 starobný dôchodok na sumu 869,50 Eur mesačne, pričom mal nárok na 13. dôchodok v novembri 2023 v sume 83,78 Eur. V novembri 2023 bol teda žalobcovi navyše vyplatený 13. dôchodok v sume 12,06 Eur. Navyše vyplatené sumy 13. dôchodkov správny orgán prvého stupňa žalobcovi v súlade s § 8 ods. 3 zákona č. 296/2020 Z. z. zúčtoval so sumou vyplácaného dôchodku.

9. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie zo dňa 26.7.2024, v ktorom uviedol že nespochybňuje fakt, že dochádza k zvyšovaniu sumy starobného dôchodku, ale to, že sa zvyšuje z nesprávneho základu (prvotnej hodnoty pred zvýšením). Namietal, že napadnuté rozhodnutie nie je vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, nakoľko od 1. januára 2014 do 31. marca 2015 mal žalobca vykázané nesprávne vymeriavacie základy a to v rozpore s tým, aký funkčný plat mal zamestnávateľom určený. Ďalej uviedol, že od 1. apríla 2015 mala byť pre výpočet starobného dôchodku zahrnutá suma vymeriavacieho základu, ktorá mu v zmysle

zákona o odmeňovaní patrí, a z ktorej mal zamestnávateľ zaplatiť a odvieť poisťné, pretože sa nejedná o obdobie v zmysle § 140 zákona o sociálnom poistení. Namietal, že od 1. apríla 2015 do 26. marca 2019 mal nulový vymeriavací základ, aj napriek tomu že pracovný pomer trvá a poistenie sa považuje za neprerušené. Ďalej nesúhlasil so zvýšením starobného dôchodku len tri roky späťne od dátumu, kedy bola jeho žiadosť doručená Sociálnej poisťovni. Poukázal na to, že Sociálna poisťovňa vychádza z predpokladov a úvah, ktoré sú nesprávne. Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4So/75/2009, a v tej súvislosti mal za to, že Sociálna poisťovňa tento rozsudok nevezala do úvahy. Poukázal tiež na rozdielnosť konania Sociálnej poisťovne v obdobných prípadoch pri určení započítateľného vymeriavacieho základu pre výpočet sociálnych dávok.

10. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutím zo dňa 04.09.2024 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie žalovaného“) podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení odvolanie žalobcu, podané proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa zamietol v celom rozsahu a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil, nakoľko bol toho názoru, že je vecne správne. Preskúmané rozhodnutie žalovaného bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu dňa 09.09.2024.

11. V dôvodoch svojho rozhodnutia žalovaný poukázal na ustanovenie § 8 ods. 3 zákona č. 296/2020 Z. z., podľa ktorého Sociálna poisťovňa alebo úrad zúčtuje 13. dôchodok vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril, s vyplácaným dôchodkom podľa § 2; takto znížená suma dôchodku podľa § 2 nesmie byť v úhrne s inými dávkami vyplácanými podľa osobitných predpisov nižšia ako suma, ktorú nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia, pričom konštatoval, že navyše vyplatené sumy 13. dôchodku boli v súlade s § 8 ods. 3 zákona č. 296/2020 Z. z. zúčtované správne a v súlade s právnymi predpismi.

12. Vo vzťahu k námietke, týkajúcej sa nesprávneho započítania výšky vymeriavacích základov, kedy bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa Mesto Vranov nad Topľou v období od 1. októbra 2013 do 26. marca 2019, zamestnávateľ Mesto Vranov nad Topľou žalobcovi dňa 12. júna 2013 doručil výpoveď z pracovného pomeru, s uplynutím výpovednej doby dňa 30. septembra 2013. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 21CoPr/7/2018 zo dňa 26. februára 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26. marca 2019, potvrdil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Cpr/7/2013 zo dňa 15. decembra 2017, ktorým bolo rozhodnuté o neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 10Cpr/5/2016 zo dňa 17. júla 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16. februára 2022 žalobcovi bola priznaná náhrada mzdy vo výške 7.299 Eur ako náhradu príjmu za obdobie od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015 (6 x 1.216,50 Eur). Na vyplatenie ďalších náhrad príjmu za ďalšie obdobia zamestnávateľ žalobcu Mesto Vranov nad Topľou zaviazaný nebol.

13. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce - Nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru, v zmysle ktorého ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov, resp. ako určil súd. Zamestnávateľ vyplatil v apríli 2019 náhradu mzdy v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce za 12 mesiacov (od 1. októbra 2013 do 30. septembra 2014 vo výške 14.603,28 Eur, z ktorej boli zrazené zákonné odvody do Sociálnej poisťovne, odvody do zdravotnej poisťovne a bola odvedená daň. Rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 10Cpr/5/2016 zo dňa 17. júla 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16. februára 2022 bolo Mesto Vranov nad Topľou zaviazané zaplatiť sumu 7.299 Eur ako náhradu príjmu za obdobie od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015. Z uvedenej sumy po zrazení dane z príjmu a povinných odvodov bola dňa 11. marca 2022 vyplatená suma 4.933,52 Eur. Konštatoval, že na vyplatenie ďalších náhrad príjmu za ďalšie obdobie Mesto Vranov nad Topľou nebolo zaviazané. Zároveň listom zo dňa 18. júna 2024 zamestnávateľ Mesto Vranov nad Topľou oznámil žalovanému, že obdobie od 1. apríla 2015 do 26. marca 2019 nespadá do obdobia vyplatenia náhrad mzdy (ani podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce a ani podľa rozsudku) a za toto obdobie neboli vyplatené príjmy plynúce z neplatne skončeného pracovného pomeru.

14. Žalovaný ďalej uviedol, že starobný dôchodok žalobcu bol zvýšený na základe vystaveného evidenčného listu od zamestnávateľa Mesto Vranov nad Topľou zo dňa 14. marca 2023 v súvislosti s vyplatením náhrady mzdy v apríli 2019 v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce za 12 mesiacov, od 1.

októbra 2013 do 30. septembra 2014, a za obdobie od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015. Evidenčný list dôchodkového poistenia vystaveného zamestnávateľom Mesto Vranov nad Topľou dňa 14. marca 2023 považoval za platný a správny.

15. Konštatoval, že obdobie od 1. apríla 2015 do 26. marca 2019 nespadá do obdobia vyplatenia náhrady mzdy a za toto obdobie nebol vyplatené príjmy plynúce z neplatne skončeného pracovného pomeru. Mal za to, že ak je v zmysle právoplatného rozhodnutia súdu náhrada priznaná iba za konkrétne vymedzené mesiace, náhrada sa rozpočíta pomerne na mesiace, za ktoré bola súdom priznaná a na ostatné mesiace neplatne skončeného pracovného vzťahu, zamestnávateľ v evidenčnom liste uvedie nulové vymeriavacie základy.

16. Poukázal na ustanovenie § 79 ods. 1 Zákonníka práce, posledná veta, náhrada mzdy (v súvislosti s neplatne skončeným pracovným pomerom) podľa ktorej patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak sud rozhodne o skončení pracovného pomeru. Po právoplatnosti rozhodnutia o neplatnom skončení pracovného pomeru, by mal zamestnávateľ umožniť zamestnancovi riadne pokračovať v práci a vyplácať ho mzdou (nie náhradou mzdy).

17. Mal za to, že po právoplatnosti rozhodnutia o neplatnosti výpovede zo dňa 26. marca 2019 žalobcu začal zamestnávateľ vykazovať na mesačnom výkaze poistného a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie od 27. marca 2019 do 31. októbra 2019. Podľa žalovaného sa na obdobie po 26. marci 2019 sa náhrada príjmu priznaná rozhodnutím nevzťahuje, takže ju nie je možné rozpočítavať na dotknuté obdobie.

18. Citoval ustanovenie § 139a zákona č. 461/2003 Z. z., v zmysle ktorého príjem z neplatne skončeného právneho vzťahu (náhrada mzdy) sa rozpočíta na každý mesiac neplatne skončeného pracovného vzťahu (obdobie od neplatenej výpovede do právoplatnosti rozhodnutia o neplatnosti výpovede), avšak zákonodarca podľa žalovaného neuvádza, že pomerne (absentuje spojenie „pomerná časť príjmu“ ako je to v § 139b zákona č. 461/2003 Z. z.). Na obdobie vylúčenia pri dočasnej pracovnej neschopnosti od 15. apríla 2019 do 2. júna 2019 sa náhrada mzdy podľa žalovaného nerozpočítava, nakoľko za uvedené obdobie náhrada nepatrí. Za uvedené obdobie bola vyplácaná náhrada pri dočasnej pracovnej neschopnosti, nie mzda z neplatne skončeného pracovného pomeru. V období od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015 vymeriavací základ vychádza z právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16. februára 2022 a z aktuálneho evidenčného listu dôchodkového poistenia, ktorý zamestnávateľ vyhotovil dňa 14. marca 2023.

19. Z uvedených dôvodov námietku žalobcu v súvislosti s nesprávnym započítaním výšky vymeriavacích základov, kedy bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa Mesto Vranov nad Topľou v období od 1. októbra 2013 do 26. marca 2019 vyhodnotil ako nedôvodnú. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním v odvolacom konaní bolo preukázané, že na základe súčasného právneho a skutkového stavu a predložených listinných dôkazov žalobcovi nebolo možné na nárok na starobný dôchodok zhodnotiť obdobie od 1. apríla 2015 do 26. marca 2019 ako obdobie dôchodkového poistenia.

20. Vo vzťahu k námietke, týkajúcej sa zvýšenia starobného dôchodku len tri roky spätne od dátumu, kedy bola žiadosť žalobcu doručená Sociálnej poisťovni dňa 31. októbra 2022, žalovaný poukázal na ustanovenie § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorej dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie. Správny orgán prvého stupňa sumu starobného dôchodku určil po preukázaní rozhodujúcich skutočností a v súlade s § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšil starobný dôchodok od 31. októbra 2019, to znamená tri roky spätne od uplatnenia nároku na jej zvýšenie. Sociálna poisťovňa tak nemohla konať už od 3. apríla 2019, nakoľko až Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16. februára 2022, ktorý bol rozhodujúci pre určenie vymeriavacích základov a pre následné zvýšenie sumy starobného dôchodku, stanovil akú náhradu príjmu a za aké obdobie bol zamestnávateľ povinný uhradiť. Na základe rozsudku súdu a v súlade s ustanoveniami Zákonníka práce zamestnávateľ Mesto Vranov nad Topľou vyhotovil dňa 14. marca 2023 evidenčný list dôchodkového poistenia, ktorým zamestnávateľ potvrdil vymeriavacie základy za uvedené obdobia.

21. K rozsudku Najvyššieho súdu slovenskej republiky č. 4So/75/2009, na ktorý žalobca poukazoval v odvolaní žalovaný uviedol, že právny názor uvedený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dosiaľ nebol zovšeobecnený, preto podľa jeho názoru nejde o prezentovanú rozhodovaciu prax súdu najvyššej inštancie v skutkovo i právne porovnateľných veciach, ktorá by sa ustálila po určitú dobu, preto v súvislosti s aplikáciou tohto je podľa žalovaného potrebné zohľadniť aj právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v uznesení IV. ÚS 481/2011-19 zo dňa 10. novembra 2011, podľa ktorého dôvera v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie súdu. Žalovaný zdôraznil, že inak bolo rozhodnuté o dôchodkových nárokoch poistencov len v takých individuálnych prípadoch, v ktorých bola Sociálna poisťovňa v súlade s § 191 ods. 6 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, zviazaná rozhodnúť podľa právneho názoru vyjadreného súdom v konkrétnom právoplatnom rozhodnutí.

II.

Správna žaloba

22. Správnu žalobou zo dňa 05.11.2024 doručenou Správneému súdu v Košiciach dňa 05.11.2024 sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. XXX XXX XXXX X – III. zo dňa 04.09.2024. Žalobca žiadal, aby správny súd zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

23. Považoval preskúmané rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa za protizákonné, a bol toho názoru, že týmito rozhodnutiami bol žalobca ukrátený na svojich právach. Mal za to, že došlo k naplneniu dôvodov pre ich zrušenie správnym súdom, a to podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), f) SSP.

24. Konštatoval, že napadnuté rozhodnutia sociálnej poisťovne nepokladá za protizákonné z dôvodu, že došlo k chybnému zúčtovaniu sumy 13. dôchodku o chybnú hodnotu, ale za chybnú a protizákonnú považuje tú základnú sumu dôchodku (priznanú dňa 6.1.2016), z ktorej sa vypočítava 13. dôchodok. Keďže je chybná základná suma dôchodku, tak je následne chybné aj samotné vypočítanie sumy 13. dôchodku.

25. Predmetom administratívneho konania bolo prepočítanie výšky starobného dôchodku žalobcu po zhodnotení doby trvania pracovného pomeru, za obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru od dňa 01.10.2013 do dňa 26.03.2019, ktoré je podľa žalobcu obdobím sociálneho poistenia (nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, ...) v zmysle ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z.

26. Mal za to, že Sociálna poisťovňa za toto obdobie dôchodkového poistenia žalobcovi stanovila nesprávny započítateľný vymeriavací základ a z toho dôvodu nesprávne zvýšila starobný dôchodok žalobcu. Zamestnávateľ žalobcu, Mesto Vranov nad Topľou, dňa 03.04.2019 zrušil odhlášku z poistenia žalobcu a Sociálnej poisťovni, pobočka Vranov nad Topľou, spolu s odhláškou doručil aj právoplatné rozhodnutie súdu, že pracovný pomer žalobcu, ako zamestnanca u zamestnávateľa naďalej trvá, čiže sociálne poistenie sa za toto obdobie považuje podľa žalobcu za neprerušené podľa zákona č. 461/2003 Z. z.

27. Žalobca v podanej správnej žalobe namietal, že zo zákona č. 461/2003 Z. z., a tiež z metodického usmernenia Sociálnej poisťovne (verejne dostupné na webovej stránke Sociálnej poisťovne) k povinnosti zamestnávateľa viesť evidenciu na účely sociálneho poistenia vyplýva, že od dňa 01.01.2015 Sociálna poisťovňa zvyšuje starobné dôchodky za obdobie dôchodkového poistenia získané po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok počas poberania alebo bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti ex offa od 1. januára kalendárneho roka - bez splnenia podmienky zániku dôchodkového poistenia. To podľa jeho názoru znamená, že žalobcovi taký nárok vznikol už pred dňom 03.04.2019, pričom Sociálna poisťovňa už dňa 03.04.2019 zistila, že žalobca má nárok na zhodnotenie obdobia od dňa 01.10.2013 do dňa 05.01.2016 už priznaného dôchodku (dňa 06.01.2016) a tiež na zhodnotenie obdobia od dňa 06.01.2016 do dňa 26.03.2019 na zvýšenie starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania dôchodku.

28. Podľa žalobcu správne orgány rozhodli nesprávne, pretože žiadosť žalobcu posudzovali nesprávne, diametrálne odlišne od toho, čoho sa žalobca domáhal – zhodnotenie dôchodku z dôvodu trvania pracovného pomeru a dôchodkového poistenia za obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru a započítanie správnych započítateľných vymeriavacích základov patriacich žalobcovi za dané obdobie. Žalobca totiž nežiadal zhodnotiť dôchodok preto, že mu bola vyplatená časť náhrady jeho funkčného platu za obdobie od dňa 01.10.2013 do dňa 31.03.2015, ani z dôvodu nevyplatenia náhrady príjmu z neplatne skončeného pracovného pomeru.

29. Keďže vymeriavací základ je závislý od výšky príjmu vyplývajúceho z pracovného vzťahu, a ten určuje zamestnávateľ (u žalobkyne platovým dekrétom), žalobca dňa 03.11.2023 správne orgánu prvého stupňa predložil platový dekrét zo dňa 31.05.2013 na preukázanie, od ktorého právneho predpisu je závislá výška a zloženie jej funkčného platu/mzdy/príjmu (plat sa valorizuje na základe platných Nariadení vlády SR k zákonu č. 553/2003 Z. z.) a akú výšku jej zamestnávateľ od dňa 01.06.2013 určil. Tento však žalobcom predložený platový dekrét ako doklad/dôkaz v rozhodnutí ani nespomína, napriek tomu, že je rozhodujúci pre toto konanie, pretože vymeriavacím základom na platenie poistného za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného pracovného pomeru je náhrada príjmu podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce.

30. Citoval viaceré rozhodnutia vyšších súdov (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/209/2022 zo dňa 29.11.2023, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/8/2020 zo dňa 26.05.2021) a konštatoval, že z uvedených rozhodnutí súdov vyplýva, že platový dekrét je tak dôkazom na účely určenia správneho započítateľného vymeriavacieho základu, ako aj iné dôkazy a pokiaľ je medzi údajmi rozpor, žalovaný sa s tým musí vysporiadať. Týmto rozporom pri určení započítateľného vymeriavacieho základu pre zvýšenie dôchodku žalobcu sa žalovaný podľa názoru žalobcu nevyssporiadal.

31. Poukázal tiež na tú skutočnosť, že žalovaný v konaní nespochybnil, že obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru od dňa 01.10.2013 do dňa 26.03.2019, nie je obdobím dôchodkového poistenia. Žalobca na základe rozhodnutia súdu o neplatnosti skončenia pracovného pomeru späť získal status zamestnanca aj v období od dňa 01.10.2013 do dňa 26.03.2019, preto má nárok na hodnotenie celej doby jeho poistenia, ktorú taktiež späť získal. Napriek tomu, žalovaný pre účely rozhodnutia o nároku žalobcu na starobný dôchodok a jeho výšku podľa zákona č. 461/2003 Z. z., bez právneho dôvodu vylúčil obdobie od dňa 01.04.2015 do dňa 26.03.2019 z obdobia povinného dôchodkového poistenia. V rozhodnutiach však neuviedol ustanovenie zákona č. 461/2003 Z. z., na základe ktorého takto rozhodol.

32. Žalobca zároveň zvýraznil, že ak pracovný pomer zamestnanca trvá, pri určení vymeriavacieho základu na účely určenia započítateľného vymeriavacieho základu nie je právne významné nevyplatenie mzdy. Tento právny názor vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 12.12.2018, č. k. 9So/81/2017, uvedený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR (pod R 60/2019). Obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru podľa žalobcu nie je možné vylúčiť z obdobia dôchodkového poistenia v zmysle § 140 zákona č. 461/2003 Z. z., preto nie je možné nezapočítať vymeriavací základ podľa pracovnej zmluvy za obdobie od dňa 01.10.2013 do dňa 26.03.2019 pre zvýšenie starobného dôchodku žalobcu.

33. Poukázal na rozpornosť so zákonom č. 461/2003 Z. z., a tiež s metodickým usmernením Sociálnej poisťovne k povinnosti zamestnávateľa viesť evidenciu na účely sociálneho poistenia, kde v bode X.X.X.X. Vymeriavací základ z neplatne skončeného právneho vzťahu je uvedený, že ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac.

34. Na základe vyššie uvedeného a ustálenej judikatúry mal za preukázané, že sociálna poisťovňa pri určení započítateľných vymeriavacích základov za obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru žalobcu konal vo veci nezákonne, keď žalobcovi správne nezhodnotila celé toto obdobie dôchodkového poistenia.

35. Konštatoval, že správny orgán prvého stupňa nesprávne právne posúdil žiadosť žalobcu, keď späť získanú celú dobu poistenia za obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru neposudzoval z

pohľadu trvania poistenia, ale z pohľadu vyplatenia náhrady príjmu a pritom presadzuje právny názor o tom, že vymeriavací základ podľa § 139a zákona č. 461/2003 Z. z. určí zamestnávateľ, a že tento vymeriavací základ je iba zhodný s tým, čo bolo zamestnancovi priznané súdom v súdnom konaní o náhradu príjmu pri neplatnom skončení pracovného pomeru zamestnanca. Považoval za zrejmé, že pri určovaní vymeriavacieho základu sa vždy musí zohľadňovať to, na čo má zamestnanec nárok (právo) - podľa pracovnej zmluvy a podľa právneho predpisu.

36. Záverom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4So/75/2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2009, č. k. 4Sžso/28/2008, uvedený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR (pod R 9/2010) a uviedol, že Sociálna poisťovňa zo zákona bola povinná pred vydaním samotného rozhodnutia o nároku žalobcu na prepočítanie (zvýšenie sumy) starobného dôchodku v spolupráci so žalobcom a jej zamestnávateľom zistiť správny započítateľný vymeriavací základ, z ktorého malo byť zaplatené poistné na sociálne poistenie aj za obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru (celé obdobie je obdobím poistenia), ako zamestnanca a nemohla sa uspokojiť len s neúplne alebo nesprávne vyplneným hlásením zamestnávateľa – evidenčným listom dôchodkového poistenia.

III.

Vyjadrenie žalovaného k žalobe

37. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že sa pridrižiava skutkových a právnych dôvodov uvedených v preskúmanom rozhodnutí a trval na správnosti svojho rozhodnutia.

38. Zopakoval právnu argumentáciu uvedenú v preskúmanom rozhodnutí. Konštatoval, že námietky žalobcu považuje za nedôvodné.

IV.

Replika žalobcu

39. Žalobca v plnom rozsahu odkázal na obsah podanej žaloby, na ktorej naďalej zotrval v celom rozsahu.

40. Ďalšie vyjadrenia vo veci už účastníkmi podané neboli.

V.

Relevantná právna úprava

41. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

42. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

43. Podľa § 23 ods. 2 písm. a) SSP sudca na správnom súde koná a rozhoduje o správnych žalobách v sociálnych veciach.

44. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

45. Podľa § 199 ods. 3 SSP ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

46. Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

47. Podľa § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, vymeriavací základ zamestnanca, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť uvedenú v § 3 ods. 1 písm. a), je príjem plynúci z tejto zárobkovej činnosti okrem príjmov, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú od dane oslobodené podľa osobitného predpisu, príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré platí zamestnávateľ za zamestnanca. Vymeriavací základ zamestnanca je aj podiel na zisku vyplatený obchodnou spoločnosťou alebo družstvom zamestnancovi bez účasti na základnom imaní tejto spoločnosti alebo družstva. Vymeriavací základ zamestnanca, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť uvedenú v § 3 ods. 2 a 3, je príjem plynúci z tejto zárobkovej činnosti okrem príjmov, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú od dane oslobodené podľa právnych predpisov štátu, podľa ktorých sa tento príjem zdaňuje.

48. Podľa prvej vety § 138 ods. 8 zákona o sociálnom poistení, vymeriavací základ zamestnávateľa je vymeriavací základ jeho zamestnanca.

49. Podľa § 139a zákona o sociálnom poistení, ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; § 138 ods. 1, 6, 8 až 12 a 17 platí rovnako.

50. Podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce, ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

51. Podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov.

52. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 296/2020 Z. z. nárok na 13. dôchodok má poberateľ dôchodku, ktorý má v novembri kalendárneho roka nárok na výplatu starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku, sirotského dôchodku alebo sociálneho dôchodku podľa osobitných predpisov.

53. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 296/2020 Z. z. suma 13. dôchodku

a) je 300 eur, ak úhrn súm plnení podľa odseku 3 a § 2 je najviac v sume životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu,³⁾

b) sa určí podľa vzorca uvedeného v prílohe, ak úhrn súm plnení podľa odseku 3 a § 2 je vyšší ako suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu; suma 13. dôchodku je najmenej 50 eur.

Suma 13. dôchodku podľa odseku 1 písm. b) sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor.

54. Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 296/2020 Z. z. Sociálna poisťovňa rozhoduje o povinnosti vrátiť 13. dôchodok podľa písmena a) vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril.

55. Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 296/2020 Z. z. v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitným predpisom príslušný útvar sociálneho zabezpečenia a Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia (ďalej len „úrad“) rozhoduje o povinnosti vrátiť 13. dôchodok podľa písmena a) vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril.

56. Podľa § 7 ods. 1 písm. b) zákona č. 296/2020 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie o povinnosti vrátiť 13. dôchodok vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril podľa § 4 ods. 1

písm. b), sa vzťahujú ustanovenia všeobecného predpisu o sociálnom poistení upravujúce iné konanie ako konanie v dávkových veciach sociálneho poistenia.

57. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 296/2020 Z. z. na konanie podľa § 4 ods. 1 v prvom stupni je príslušné ústredie Sociálnej poisťovne.

58. Podľa § 8 ods. 1 až 3 zákona č. 296/2020 Z. z. 13. dôchodok sa zvýši alebo zníži a vyplatí sa vo vyššej sume alebo v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na 13. dôchodok. Ak sa 13. dôchodok vyplatil neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril, poberateľ dôchodku je povinný vrátiť 13. dôchodok vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril. Nárok na vrátenie 13. dôchodku vyplateného neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril, zaniká uplynutím jedného roka odo dňa, keď Sociálna poisťovňa alebo úrad túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím troch rokov odo dňa jeho neoprávnenej výplaty. Sociálna poisťovňa alebo úrad zúčtuje 13. dôchodok vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril, s vyplácaným dôchodkom podľa § 2; takto znížená suma dôchodku podľa § 2 nesmie byť v úhrne s inými dávkami vyplácanými podľa osobitných predpisov nižšia ako suma, ktorú nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia.

VI.

Konanie pred správnym súdom

59. Správny súd v Košiciach ako súd správny konajúc podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach (§ 199 a nasl. SSP) preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa v právnych medziach správnej žaloby v sociálnych veciach (§ 203 ods. 1 SSP), ako aj priebeh administratívneho konania, ktoré predchádzalo ich vydaniu a dospel k záveru, že správna žaloba žalobcu nie je dôvodná, a preto ju zamietol § 199 ods. 3 v spojitosti s § 190 SSP.

60. Správny súd rozhodol na pojednávaní dňa 27.01.2026, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobcu, žalobca a žalovaný. Vzhľadom na to, že dňa 27.01.2026 sa uskutočnili aj ďalšie pojednávania tých istých účastníkov vedené pred správnym súdom pod sp. zn. 6Sas/18/2024 a sp. zn. 6Sas/16/2024 (ktoré bezprostredne predchádzali pojednávaniu v tu prejednáwanej veci – pozn. správneho súdu) právny zástupca žiadal, aby jeho prednesy z uvedených vecí boli zároveň z dôvodu hospodárnosti zahrnuté aj do prednesu v tomto konaní, v ďalšom sa venoval už len doplneniu týchto skutočností. Právny zástupca žalobcu odkázal na svoje doterajšie písomne prednesy a v rámci svojho prednesu sa predovšetkým venoval výkladu § 139a zákona o sociálnom poistení, predovšetkým pojmu „...časť príjmu plynúceho“. Nesúhlasil s tým, že sa jedná len o príjem reálne vyplatený alebo len o ten príjem, ktorý je uvedený v rozhodnutí súdu, ktorým súd rozhoduje o nároku žalobcu, teda zamestnanca, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer a ktorým súd rozhoduje o ním uplatnenom nároku na náhradu príjmu z neplatne skončeného pracovného pomeru. Mal za to, že žalobca mal v období od 1. októbra 2013 do 26. marca 2019 nárok na odmenu v zmysle prílohy zákona o odmeňovaní zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme, a to z titulu výkonu práce vo verejnom záujme z dôvodu s poukazom na jeho pracovnú zmluvu a rozhodnutie súdu, ktorý hovorí, že tá výpoveď, čo ju žalobca dostal je neplatná. Nesúhlasil s princípom zásluhovosti, princípom zúčastňovania sa na sociálnom poistení a princípom povinnosti mať zaplatené odvody, mať zaplatené všetky finančné nároky, ktoré Sociálna poisťovňa uplatňuje a vníma a ktoré Sociálna poisťovňa spravodlivo podľa zákona pýta od určitého subjektu a to s ohľadom na to, že všetky tieto povinnosti sa netýkajú žalobcu, ale týkajú sa jeho zamestnávateľa. Bol toho názoru, že nemôžeme sankcionovať žalobcu za to, čo malo alebo nemalo spraviť mesto Vranov nad Topľou. Konštatoval, že občan má právo sa zúčastňovať sa na sociálnom poistení vychádzajúc z toho, že tento paragraf hovorí nie o povinnosti poistenca, ale o povinnosti zamestnávateľa, teda mesta Vranov nad Topľou jeho subjektu. Považoval výklad žalovaného, v zmysle ktorého má žalobca nárok na dávku sociálneho zabezpečenia len v tom rozsahu v akom si zamestnávateľ žalobcu splnil svoju povinnosť uhradiť za žalobcu ako zamestnanca svoje odvodové povinnosti (príjmy žalovaného, ktoré boli zamestnávateľom žalobcu reálne zaplatené), za príliš reštriktívny. Nesúhlasil s rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/209/2022, pričom konštatoval, že žalobca nemôže byť jediným zamestnancom v SR, ktorá nemá právo ani na mzdu, lebo je pripravený pracovať, ale zamestnávateľ mu nič nepridelí a nemá mať ani právo na náhradu mzdy z tohto dôvodu, a tým pádom nemá právo byť zúčastnený na sociálnom poistení, pretože jeho

príjem plynúci je nulový a má mať vymeriavací základ nulový. Bol toho právneho názoru, že súd je viazaný rozsahom toho, čo sa domáha samotný žalobca a v tu prejednávanej veci bola nastolená právna otázka, či je možné nesprávne plnenie povinností zo strany zamestnávateľa urobiť mierou, urobiť meradlom pre nepriznanie práv žalobcovi ako poistencovi, pričom Najvyšší správny súd sa vo veci sp. zn. 7Ssk/209/2022 takýmito otázkami vôbec nezaoberal. Preto mal za to, že nie je možné rozhodnutie sp. zn. 7Ssk/209/2022 automaticky použiť ako konečný argument pre tu prejdávanú vec.

61. Zástupca žalovaného na pojednávaní (v tu prejednávanej veci v spojitosti s vyjadrením na predchádzajúcich pojednávaníach pod sp. zn. 6Sas/18/2024 a 6Sas/16/2024) odkázal na svoje doterajšie písomné prednesy. Mal za to, že právny zástupca žalobcu poukázal na iné skutkové prípady, ktoré absolútne nesúvisia s danou situáciou, nakoľko žalobca mal jednak zamestnávateľom uhradenú náhradu mzdy za obdobie 12 mesiacov a následne mal priznanú náhradu mzdy za obdobie 6 mesiacov súdom, čiže z týchto náhrad Sociálna poisťovňa pri rozhodovaní o nároku žalobcu na starobný dôchodok vychádzala. Podkladom pre toto bol aj evidenčný list dôchodkového poistenia, ktorý vypracoval zamestnávateľ. Nesúhlasil ani s argumentáciou, že by Sociálna poisťovňa v danej veci mala pri výpočte starobného dôchodku vychádzať z nejakých fiktívnych súm príjmu, ktorý nebol priznaný ani súdom. Súd môže priznať náhradu príjmu za obdobie dlhšie ako 6 mesiacov až za obdobie 36 mesiacov v konaní o náhrade príjmu pri neplatnom skončení pracovného pomeru, a súd okresný a následne aj krajský rozhodol o náhrade príjmu v rozsahu 6 mesiacov. Považoval rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu 7Ssk/209/2022 za aplikovateľné na toto konanie, nakoľko Najvyšší správny súd vo svojom rozsudku presne poukázal na to, aký je rozdiel medzi mzdou a náhradou mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru, a preto závery Najvyššieho správneho súdu v tomto rozsudku sú podľa jeho právneho názoru aplikovateľné aj na dnešné konanie.

62. Na návrh právneho zástupcu žalobcu a so súhlasom súdu sa vyjadril na pojednávaní (predchádzajúcom pojednávaní pod sp. zn. 6Sas/18/2024) aj žalobca, ktorý poukázal na tú skutočnosť, že od 01.08.2006 zákonodarca zrušil odkazy na § 77 až 80 Zákonníka práce, čím zrušil obmedzenie náhrady príjmu podľa rozhodnutia súdu.

VII.

Právny názor správneho súdu

63. Predmetom preskúmania správneho súdu v tomto konaní je rozhodnutie žalovaného zo dňa 04.09.2024, ktorým zamietol podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení odvolanie žalobcu, podané proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa v celom rozsahu a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil, nakoľko bol toho názoru, že je vecne správne. Prvostupňový správny orgán potvrdeným rozhodnutím podľa § 8 ods. 3 zákona č. 296/2020 Z. z. rozhodol o zúčtovaní 13. dôchodku, ktorý bol vyplatený žalobcovi vo vyššej miere ako patrilo, a to v decembri 2020 v sume 9,40 Eur, v novembri 2021 v sume 9,61 Eur, v júli 2022 v sume 9,76 Eur, v decembri 2022 v sume 6,83 Eur, v novembri 2023 v sume 12,06 Eur, spolu v sume 47,66 Eur.

64. Z obsahu správnej žaloby vyplýva, že žalobca správnou žalobou namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP), nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa (žalobný dôvod podľa § 191 ods. 1 písmeno d) SSP) a že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu (žalobný dôvod podľa § 191 ods. 1 písm. f) SSP).

65. Výpočet výšky 13. dôchodku ako podmienky pre jeho priznanie za obdobie rokov 2020 -2023 (za uvedené obdobie bol zúčtovaný trinásť dôchodok žalobcovi v prejednávanej veci – pozn. správneho súdu) upravuje osobitný zákon č. 296/2020 Z. z. o 13. dôchodku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V ustanovení § 3 zákona je vymedzená maximálna a minimálna výmera trinásteho dôchodku, ktorá 300 Eur, resp. 50 Eur za daný kalendárny rok. Maximálna výška 13. dôchodku patrí dôchodcovi, ak úhrn súm plnení podľa odseku 3 a § 2 je najviac v sume životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. V ostatných prípadoch sa suma určí podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona, ak úhrn súm plnení podľa odseku 3 a § 2 je vyšší ako suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Suma 13. dôchodku podľa sa v takom prípade určí podľa tohto vzorca

$TD = \max \{300 - 0,36 * (D - \check{Z}M); 50\}$, kde TD je suma 13. dôchodku, D je suma dôchodku alebo úhrn súm plnení, $\check{Z}M$ je suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Napriek tomu, že žalobca v správnej žalobe nenamietal nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného z titulu chybného zúčtovaniu sumy 13. dôchodku o chybnú hodnotu, ale namietal správnosť základnej sumy dôchodku (priznanú dňa 06.01.2016), z ktorej sa vypočítava 13. dôchodok, správny súd preveril aj výšku sumy, ktorá bola zúčtovaná preskúmaných rozhodnutím žalovaného (v spojitosti s rozhodnutím správneho súdu prvého stupňa).

66. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalobcovi bol pôvodne vyplatený 13. dôchodok v sume 143,24 Eur za kalendárny rok 2020, v sume 138,28 Eur za kalendárny rok 2021, v sume 141,04 Eur, 141,04 Eur a 98,73 Eur (v júli a decembri) za kalendárny rok 2022 a v sume 95,84 Eur za kalendárny rok 2023. Vzhľadom na rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 26.06.2024, ktorým správny orgán prvého stupňa zvýšil sumu starobného dôchodku žalobcu od októbra 2019 na sumu 653,40 Eur mesačne a vzhľadom na valorizačné rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 26.06.2024 podľa § 66 ods. 3, § 82 a § 293dx zákona o sociálnom poistení bol žalobcovi zvýšený starobný dôchodok na sumu 676,40 Eur mesačne od 01.01.2020, na sumu 694,00 Eur mesačne od 01.01.2021, na sumu 703,10 Eur mesačne od 01.01.2022, na sumu 786,10 Eur mesačne od 01.01.2023 a na sumu 869,50 Eur mesačne od 01.07.2023, došlo k zvýšeniu sumy starobného dôchodku žalobcu oproti sumám, z ktorých bol 13. dôchodok pôvodne určený a na základe ktorých bol aj vyplácaný. Zákon č. 296/2020 Z. z. vychádzal pri určovaní výšky 13. dôchodku z princípu, že so zvyšujúcou výmerou starobného dôchodku sa znižuje suma priznaného 13. dôchodku, a to až na minimálnu sumu 50 Eur. V prípade žalobcu došlo vyššie uvedeným rozhodnutím k valorizácii sumy jeho starobného dôchodku. Správny súd preveril výpočet sumy 13. dôchodku u žalobcu v dôsledku zvýšenia jeho dôchodku a dospel k záveru, že sumy určené žalovaným v preskúmanom rozhodnutí, ktoré boli žalobcovi zúčtované sú vecne správne. Po zvýšení starobného dôchodku mal žalobca nárok na 13. dôchodok v sume 133,84 Eur za kalendárny rok 2020, v sume 128,67 Eur za kalendárny rok 2021, v sume 131,28 Eur a 91,90 Eur za kalendárny rok 2022 a v sume 83,78 Eur za kalendárny rok 2023. Z uvedeného je zrejmé, že dospel k správny záverom, keď v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 a § 8 ods. 3 zákona č. 296/2020 Z. z. zúčtoval žalobcovi 13. dôchodok vyplatený vo vyššej sume ako patril v decembri 2020 v sume 9,40 Eur, v novembri 2021 v sume 9,61 Eur, v júli 2022 v sume 9,76 Eur, v decembri 2022 v sume 6,83 Eur, v novembri 2023 v sume 12,06 Eur, spolu v sume 47,66 Eur.

67. Z vyššie uvedeného dôvodu správny súd dospel k záveru, že správny orgán prvého stupňa a žalovaný rozhodli vecne správne o zúčtovaní 13. dôchodku, ktorý bol vyplatený žalobcovi vo vyššej miere ako patril, a to za obdobia rokov 2020 - 2023 a pri výpočte sumy, ktorú žalobcovi zúčtovali vychádzali v plnom rozsahu zo zákona č. 296/2020 Z. z. Iný výpočet sumy ani nebol možný.

68. V ďalšom sa správny súd zaoberal žalobnými námietkami správnosti základnej sumy dôchodku (priznanej dňa 06.01.2016), z ktorej sa vypočítava 13. dôchodok a právnou argumentáciou žalobcu obsiahnutou v správnej žalobe.

69. Ako vyplýva z predloženého administratívneho spisu predloženého žalovaným o priznaní starobného dôchodku a jeho výške bolo rozhodnuté právoplatným rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 9. februára 2016, ktorým bol žalobcovi podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov od 6. januára 2016 priznaný starobný dôchodok v sume 593,40 Eur mesačne. Následne však u žalobcu došlo k zmene, ktorá mala vplyv na stanovenie výšky jeho priznaného starobného dôchodku. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Cpr/7/2013 zo dňa 15. novembra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 21CoPr/7/2018-592 zo dňa 26. februára 2019 bolo rozhodnuté tak, že písomná výpoveď z pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa zo dňa 2. januára 2013, doručená žalobcovi dňa 12. júna 2013, je neplatná a pracovný pomer žalobcu trvá naďalej. Uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 26. marca 2019. Dňa 27.05.2019 bolo správne orgánu prvého stupňa doručené stanovisko zamestnávateľa, v ktorom uvádza, že žalobcovi bola vyplatená náhrada mzdy v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce za 12 mesiacov (október 2013 až september 2014). Za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru zamestnávateľ žalobcovi vykázal na tlačive Výkaz poisťného a príspevkov za mesiac apríl 2019 vymeriavacie základy za mesiace október 2013 až september 2014 vo výške 1.216,94 Eur za každý mesiac. Vo Výkaze poisťného a príspevkov za mesiac marec 2022 zamestnávateľ vykázal žalobcovi vymeriavacie základy za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru za mesiace

október 2014 až marec 2015 vo výške 1.216,50 Eur za každý mesiac, keďže rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 bol zamestnávateľ zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 7.299 Eur ako náhradu príjmu za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015. Z rozsudkov Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 vyplynulo, že žalobca podaním zo dňa 18.02.2020 zbral žalobu o náhradu funkčného platu a nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru čo do sumy 14.796,38 Eur s časťou príslušenstva späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť, keďže uznal vyplatenie náhrady mzdy zamestnávateľom za mesiace október 2013 až september 2014. V zmysle opravného Výkazu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za obdobie marec 2022 zamestnávateľ vykázal vymeriavacie základy u žalobcu za obdobie od apríla 2015 do marca 2019 v hodnote 0 Eur, z ktorého dôvodu bol zistený denný vymeriavací základ žalobcu 0 Eur. Zamestnávateľ doručil dňa 28.10.2019 správne orgánu prvého stupňa registračný list FO - odhláška, ktorým oznámil zánik poistného vzťahu zamestnanca (žalobcu) dňom 31.10.2019. Na vyplatenie ďalších náhrad príjmu za ďalšie obdobia zamestnávateľ zaviazaný nebol.

70. V dôsledku uvedených zmien žiadal žalobca (žiadostou zo dňa 31. októbra 2022) o prepočítanie výšky starobného dôchodku po zhodnotení doby trvania pracovného pomeru, za celé obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru od dňa 01.10.2013 do dňa 26.03.2019, ktoré je podľa žalobcu obdobím sociálneho poistenia v zmysle ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z.

71. Správny orgán prvého stupňa o žiadosti žalobcu rozhodol rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 26.06.2024 tak, že od 31. októbra 2019 zvýšil sumu starobného dôchodku žalobcu na sumu 653,40 Eur mesačne. Vychádzal pritom z ustanovenia § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (zvýšenie starobného dôchodku najviac 3 roky späť od uplatnenia nároku na jeho zvýšenie, t. j. od doručenia žiadosti žalobcu o prepočet dôchodku) a pri určení výšky takto zvýšenej sumy starobného dôchodku vychádzal z vymeriavacieho základu podľa § 139a zákona o sociálnom poistení, ktorý určuje zamestnávateľ - na základe vystaveného evidenčného listu od zamestnávateľa Mesto Vranov nad Topľou v súvislosti s vyplatením náhrady mzdy v apríli 2019 v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce za 12 mesiacov (od 1. októbra 2013 do 30. septembra 2014 vo výške 14.603,28 Eur) a za použitia rozsudku Okresného súdu v Poprade č. 10Cpr/5/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022, ktorým bolo Mesto Vranov nad Topľou zaviazané zaplatiť žalobcovi ďalšiu náhradu mzdy vo výške 7.299 Eur ako náhradu príjmu za obdobie od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015. Za obdobie od 1. apríla 2015 do 26. marca 2019 neboli vyplatené príjmy plynúce z neplatne skončeného pracovného pomeru, keďže uvedené obdobie nespadá do obdobia vyplatenia náhrady mzdy.

72. Následne správny orgán prvého stupňa valorizačným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 26.06.2024 podľa § 66 ods. 3, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z.“) rozhodol, že žalobcovi sa zvyšuje starobný dôchodok, a to na sumu 676,40 Eur mesačne od 01.01.2020, na sumu 694,00 Eur mesačne od 01.01.2021, na sumu 703,10 Eur mesačne od 01.01.2022, na sumu 786,10 Eur mesačne od 01.01.2023, na sumu 869,50 Eur mesačne od 01.07.2023, na sumu 900,90 Eur mesačne od 01.01.2024.

73. Proti všetkým trom vyššie uvedeným rozhodnutiam správneho orgánu prvého stupňa podal žalobca najprv odvolanie, o ktorom vo všetkých troch prípadoch rozhodol žalovaný tak, že odvolanie zamietol a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil. Následne žalobca správne orgánu doručil dňa 05.11.2024 tri správne žaloby o preskúmanie rozhodnutí žalovaného zo dňa 04.09.2024, pričom rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - I. (konanie vedené pod sp. zn. 6Sas/18/2024) sa týkalo zvýšenia starobného dôchodku podľa § 65, 112 ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení od 31. októbra 2019 (a teda za obdobie 3 roky späť ku dňu doručenia žiadosti správne orgánu prvého stupňa), v poradí druhé konanie – o preskúmanie rozhodnutia rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - II. sa týka preskúmania tzv. valorizačného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorým bol zvýšený starobný dôchodok žalobcu od 01.01.2020, 01.01.2021, 01.10.2022, 01.01.2023 a od 01.01.2024 a v poradí tretie konanie – o preskúmanie rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X - III. (v tú prejednávanej veci vedené pod sp. zn. 6Sas/17/2024) sa týka preskúmania rozhodnutia o zúčtovaní trinásteho dôchodku, ktorý bol priznaný žalobcovi vo vyššej miere ako mu patril. Správny súd zdôrazňuje, že vo všetkých troch konaniach správna žaloba obsahuje tie isté právne argumenty a námietky. V preskúmvanej veci žalobca uvedené

odôvodnil tým, že „keďže je chybná základná suma dôchodku, tak je následne chybné aj samotné vypočítanie sumy 13. dôchodku“.

74. Ako vyplýva z podanej správnej žaloby, v danom prípade žalobca namieta predovšetkým nesprávne určený započítateľný vymeriavací základ patriacich žalobcovi za dané obdobie a z toho dôvodu nesprávne zvýšenie sumy starobného dôchodku žalobcu. Žalobca v tejto súvislosti žiadal o zhodnotenie celého obdobia neplatne skončeného pracovného pomeru, t. j. od 1. októbra 2013 do 26. marca 2019 a zhodnotenie žalobcom vypočítaných vymeriavacích základov (mesačných funkčných platov) v predmetnom období pri prepočte jeho starobného dôchodku. Mal za to, že vymeriavací základ je závislý od výšky príjmu vyplývajúceho z pracovného vzťahu, a ten určuje zamestnávateľ u žalobcu platovým dekrétom, preto pri určení vymeriavacieho základu žalobcu mal vychádzať z platového dekrétu, ktorý žalobca v konaní predložil. V tej súvislosti namietol nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu, ktorý sa týmto vôbec nezaoberal. Taktiež namietal aj to, že suma starobného dôchodku mala byť zvýšená od skoršieho dátumu, nakoľko nárok žalobcovi vznikol už pred 03.04.2019 (kedy boli správne orgánu prvého stupňa doručené právoplatné rozhodnutia súdov o tom, že pracovný pomer u zamestnávateľa žalobcu naďalej trvá).

75. V kontexte vyššie uvedeného správny súd ďalej poukazuje na zákonné ustanovenie § 139a zákona o sociálnom poistení, ktoré upravuje vymeriavací základ z príjmu plynúceho z neplatného skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi. Ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; § 138 ods. 1, 6, 8 až 12 a 17 platí rovnako.

76. Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že pojem vymeriavací základ vymedzuje predovšetkým § 138 zákona o sociálnom poistení. Podľa odseku 1 ide najmä o príjem plynúci zo zárobkovej činnosti zamestnanca, ktorý je predmetom dane z príjmov fyzických osôb. Takýmto príjmom je predovšetkým mzda vyplatená podľa § 118 Zákonníka práce. Uvedené ustanovenie dopĺňa ustanovenie § 139a zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého, ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; aj na takýto vymeriavací základ sa použijú niektoré odseky § 138.

77. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/209/2022, ktorý sa zaoberal výkladom § 139a zákona o sociálnom poistení a ktorý je plne aplikovateľný aj na prejednávajúcu vec: „... 14. Ustanovenie § 139a bolo do zákona č. 461/2003 Z. z. vložené novelou vykonanou zákonom č. 310/2006 Z. z. s účinnosťou od 1. augusta 2006. Touto novelou sa zároveň vypustila náhrada mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru z ustanovenia § 138 ods. 1 písm. c) cit. zák. Podľa dôvodovej správy (Národná rada Slovenskej republiky, III. volebné obdobie, tlač 1518) bolo cieľom tejto zmeny zjednotiť zahŕňanie týchto náhrad do vymeriavacieho základu bez ohľadu na to, či sa náhrada zamestnancovi vyplatila počas trvania pracovného pomeru alebo až po jeho skončení. V dôsledku toho je tak toto ustanovenie špeciálnou právnou normou, ktorá upravuje posudzovanie týchto náhrad ako vymeriavacieho základu. Zo znenia uvedeného ustanovenia je zrejmé, že vymeriavací základ sa má určiť osobitne za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného pracovného pomeru. Pritom týmto vymeriavacím základom má byť časť príjmu pripadajúca na jeden kalendárny mesiac. Takto jazykovo vyjadrenú normu je možné vykladať najmenej dvoma spôsobmi: predovšetkým možno dospieť k záveru, že priznaná náhrada (ako príjem plynúci z neplatného skončenia pracovného pomeru) sa má rozpočítať na každý mesiac neplatne skončeného pracovného pomeru. Proti tomuto záveru však svedčí predovšetkým to, že samo znenie § 139a nepoužíva formuláciu „pomerná“ časť príjmu pripadajúca na každý kalendárny mesiac, ale hovorí len o časti. Preto je možný aj taký výklad, že pri určení vymeriavacieho základu za určitý kalendárny mesiac sa má zistiť, aká časť celkovej náhrady mzdy bola priznaná práve vzhľadom na posudzovaný kalendárny mesiac.

78. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky treba jazykový výklad normy doplniť aj inými metódami jej výkladu, predovšetkým výkladom systematickým zaradením a účelom normy (porov. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 171/05, III. ÚS 341/07, III. ÚS 72/2010, I. ÚS 351/2010 a

ďalšie). Citované ustanovenie § 139a zákona č. 461/2003 Z. z. samo neupravuje podmienky nároku na náhradu mzdy (ako príjem plynúci z neplatne skončeného právneho vzťahu), ale na tento nárok len nadväzuje. Samotný tento nárok upravuje ustanovenie § 79 Zákonníka práce, ktorého znenia prechádzalo rôznymi novelizáciami, no podľa ktorého v zásade platilo a platí, že ak zamestnávateľ dal neplatnú výpoveď alebo neplatne okamžite skončil pracovný pomer a zamestnanec oznámil, že trvá na ďalšom zamestnaní, pracovný pomer sa (zásadne) nekončí, ak súd (z určitých dôvodov) nerozhodne inak. Zamestnávateľ je (zásadne) povinný poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku, a to odo dňa, kedy zamestnanec oznámil, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, kedy mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo do rozhodnutia súdu o skončení pracovného pomeru. Ak celkový čas, za ktorý by sa takto mala poskytnúť náhrada mzdy, presiahne určitý počet mesiacov, mohol súd náhradu mzdy za presahujúci čas nepriznať. ...“.

79. Z vyššie uvedeného rozhodnutia pre danú vec vyplýva relevantný záver, že pojem „príjem plynúci z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi“ je potrebné chápať vo význame náhrada mzdy. Tento záver vyslovil najvyšší správny súd ako všeobecne platný, vyplývajúci z právnej úpravy Zákonníka práce a zákona o sociálnom poistení. Z ustanovenia § 118 ods. 1 Zákonníka práce taktiež vyplýva, že mzda sa poskytuje až vtedy, ak bola práca zo strany zamestnanca už vykonaná, inak by nebol naplnený definičný znak mzdy, že ide o mzdu „za vykonanú prácu“. Pri neplatnom skončení pracovného pomeru sú nároky z neho vyplývajúce iné ako mzda. Upravené sú v § 79 Zákonníka práce explicitne ako „náhrada mzdy“ („Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. - odsek 1, druhá veta“). Za mzdu pritom podľa § 118 ods. 2 Zákonníka práce nemožno považovať náhradu mzdy. D. tak nie je nárokom vyplývajúcim z neplatného skončenia pracovného pomeru. Pokiaľ by žalobca začal opätovne vykonávať prácu, už by mu neprináležala náhrada mzdy, ale priamo mzda a nešlo by o nárok z neplatného skončenia pracovného pomeru.

80. Je preto nedôvodná požiadavka žalobcu, aby ako vymeriavací základ bola zobrať fiktívna (nevyplatená) mzda vyplývajúca z jeho platového dekrétu. Jednak žalobca v predmetnom období prácu u zamestnávateľa fakticky nevykonával, a preto nemá nárok na mzdu podľa pracovnej zmluvy (ak by prácu vykonával a mal by z tohto titulu nárok na mzdu, vymeriavací základ by sa spravoval § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nie § 139a zákona o sociálnom poistení) a keďže súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu medzi ním a zamestnávateľom, vymeriavací základ v zmysle § 139a zákona o sociálnom poistení môže byť iba vyplatená náhrada mzdy ako jediný príjem plynúci z neplatného skončenia pracovného pomeru.

81. Žalobca na pojednávaní namietal, že § 79 ods. 1 a 2 nemali byť vôbec použité, nakoľko od 01.08.2006 zákonodarca zrušil odkazy na § 77 až 80 Zákonníka práce, čím zrušil obmedzenie náhrady príjmu podľa rozhodnutia súdu. S uvedeným konštatovaním sa správny súd nestotožňuje. Aj napriek skutočnosti, že skutočne novelou účinnou od 01.08.2006 boli zrušené priame odkazy v zákone o sociálnom poistení na § 77 až 80 Zákonníka práce je potrebné konštatovať, že § 139a zákona o sociálnom poistení, ktorý je špeciálnou právnou normou, ktorá upravuje posudzovanie náhrady mzdy ako vymeriavacieho základu, sám neupravuje podmienky nároku na náhradu mzdy (ako príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu), ale na tento nárok len nadväzuje. Preto je potrebné vychádzať z tej právnej úpravy, ktorá tento nárok upravuje. Týmto hmotnoprávnym ustanovením je § 79 Zákonníka práce. Preto správny orgán prvého stupňa, ako aj žalovaný konali správne, keď v rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa aj v preskúmanom rozhodnutí žalovaného aplikovali ustanovenie § 79 Zákonníka práce.

82. Žalobca taktiež rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/209/2022 žiadal aplikovať na prejednanú vec, avšak v inej jeho časti, a to pokiaľ vyslovil, že evidenčné listy dôchodkového poistenia nie sú bezvýhradne záväzné a pokiaľ z iných dôkazov vyplývajú iné skutkové závery, je potrebné ich hodnotiť vo vzájomnej súvislosti a zaoberať sa o rozporom medzi nimi. V danom prípade však nebol preukázaný rozpor medzi evidenčnými listmi dôchodkového poistenia a rozsudkami súdu o priznaní náhrady mzdy. Naopak, evidenčné listy boli vyhotovené podľa odôvodnení týchto rozsudkov a boli s nimi v súlade. Preto nebol dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovanej z tohto dôvodu. Rovnako aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/8/2020 (na ktorý žalobca v správnej žalobe taktiež poukazoval) bol zistený rozpor medzi evidenčným listom dôchodkového poistenia a inými dôkazmi. Keďže v tu prejednávanú veci takýto rozpor zistený nebol, ani tento rozsudok nie je na prejednanú vec aplikovateľný.

83. Pri vyššie uvedenom právnom názore správny súd odkazuje aj na rozhodnutie Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-7Sa/7/2023 zo dňa 25.11.2024 v spojitosti s rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu SR ako súdu kasačného sp. zn. 7Ssk/26/2025 zo dňa 15.08.2025, ktorá sa týkala rovnakých účastníkov (žalobcu taktiež právne zastupoval rovnaký právny zástupca), kde predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia, ktorým bol priznaný žalobcovi nárok na nemocenské vo výške 0 Eur za deň od 15.04.2019 do 02.06.2019, teda do ukončenia jeho dočasnej pracovnej neschopnosti. V uvedenej právnej veci je do veľkej miery obsiahnutá totožná právna argumentácia žalobcu, ako aj žalovaného, a taktiež odpovede správneho súdu a súdu kasačného na žalobné námietky, ktoré sú takmer totožné ako tu v prejednávanej veci.

84. V tejto súvislosti žalobca zároveň namietol nepreskúmateľnosť rozhodnutia správnych orgánov, ktoré sa vôbec nezaoberali žalobcom predloženým platovým dekrétom na preukázanie výšky a zloženia funkčného platu žalobcu v predmetnom období. Ako už uviedol správny súd vyššie pri určení započítateľného vymeriavacieho základu vychádzali správne orgány z evidenčných listov predložených zamestnávateľom a za použitia právoplatných a vykonateľných rozhodnutí súdov za použitia rozsudku Okresného súdu v Poprade č. 10Cpr/5/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022, ktorým bolo Mesto Vranov nad Topľou zaviazané zaplatiť žalobcovi ďalšiu náhradu mzdy vo výške 7.299 Eur ako náhradu príjmu za obdobie od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015. Vzhľadom na to, že v danom prípade nebol preukázaný rozpor medzi evidenčnými listmi dôchodkového poistenia a rozsudkami súdu o priznaní náhrady mzdy, nebolo potrebné použiť pre určenie vymeriavacieho základu u žalobcu aj predložený platový dekrét. Uvedené preto správny súd nevyhodnotil ako nedostatok preskúmaného rozhodnutia, ktorý by spôsobil jeho nezákonnosť z titulu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov.

85. Pokiaľ ide o ďalšie rozhodnutia vyšších súdov, ktoré žalobca žiadal v správnej žalobe aplikovať, správny súd uvádza, že čo sa týka rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4So/75/2009, v tomto rozsudku vôbec nebol aplikovaný § 139a zákona o sociálnom poistení, ale len § 138 ods. 1 písm. a) v znení účinnom ku dňu vydania tohto rozsudku. Preto na tomto rozsudku nie je možné účinne postaviť argumentáciu nesprávnej aplikácie § 139a zákona o sociálnom poistení. Čo sa týka rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžso/28/2008, tento posudzoval iné skutkové okolnosti. So zamestnancom nebol neplatne skončený pracovný pomer, nebola mu vyplatená náhrada mzdy, ale zamestnávateľ mu riadne nevyplácal mzdu a neplatil odvody. Neaplikoval sa § 139a zákona o sociálnom poistení, ale zákon č. 274/1994 Z. z. Aj rozsudok sp. zn. 9So/81/2017 posudzoval iný skutkový stav, keď zamestnancovi nebola vyplácaná mzda, nešlo o neplatné skončenie pracovného pomeru, a taktiež sa neaplikoval § 139a citovaného zákona. Pokiaľ ide o rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžsk/1/2020, predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného o zániku povinných poistení k určitému dňu. V tu posudzovanej veci sa neskúmali podmienky zániku povinných poistení, preto ani tento rozsudok nie aplikovateľný na posudzovanú právnu vec.

86. Čo sa týka judikátu R 51/1975 (stanovisko Cpjf 104/74 uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 51/1975), tento sa týka niektorých ustanovení Zákonníka práce zákona č. 65/1965 Zb., napr. aj § 61 ods. 2. Z citovaného textu nevyplýva rozpor so základnou premisou, z ktorej vychádza správny súd, totiž že z neplatného skončenia pracovného pomeru vzniká nárok nie na mzdu, ale na náhradu mzdy. Pokiaľ ide o žalobnú argumentáciu, v zmysle ktorej žalobca tvrdí, že mu v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce patrí nárok na náhradu mzdy odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď jej zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru, správny súd uvádza, že uvedený nárok žalobcu je v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 01.01.2013 limitovaný. Podľa uvedeného ustanovenia ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov. Ak teda celkový čas, za ktorý by sa takto mala poskytnúť náhrada mzdy, presiahne určitý počet mesiacov, mohol súd náhradu mzdy za presahujúci čas nepriznať, pričom ako už súd uviedol, náhrada mzdy bola žalobcovi poskytnutá zamestnávateľom dobrovoľne za mesiace október 2013 až september 2014 a za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015 na základe rozhodnutia súdu, teda spolu za prvých 18 mesiacov od neplatného skončenia pracovného pomeru a vo zvyšku súd náhradu mzdy nepriznal. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na závery Najvyššieho správneho súdu Slovenskej

republiky vyjadrené v rozsudku sp. zn. 7Ssk/209/2022 zo dňa 29.11.2023 (body 17 a 18), v zmysle ktorých „... nárok na náhradu mzdy podľa § 79 Zák. práce nepredstavuje akúsi paušálnu sumu za celé obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru, ale poskytuje sa za presne vymedzené obdobia, spravidla jednotlivé kalendárne mesiace. Za určité mesiace sa pritom nemusí poskytnúť vôbec, pretože nemusia byť splnené podmienky jej poskytnutia v zmysle cit. § 79 Zákonníka práce, prípadne môže byť nárok za daný mesiac už premlčaný. ... formuláciu „časť príjmu...“ pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac“ v ustanovení § 139a zákona č. 461/2003 Z. z. v žiadnom prípade nemožno vykladať ako „pomernú“ časť takého príjmu (náhrady mzdy) pripadajúcu na jeden kalendárny mesiac. Naopak, zo všetkých uvedených dôvodov citované ustanovenie § 139a treba vykladať tak, že aj vymeriavací základ podľa tohto ustanovenia je potrebné určovať osobitne za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu. Treba teda ustáliť, aká konkrétna náhrada mzdy (ako príjem plynúci z tohto vzťahu) sa zamestnancovi priznala za ten-ktorý kalendárny mesiac. Ak sa zistí, že za niektorý konkrétny kalendárny mesiac sa zamestnancovi nepriznala žiadna náhrada (napríklad preto, že na ňu nemal nárok alebo bola premlčaná), potom na tento kalendárny mesiac neprípadá žiadna časť priznaného príjmu (náhrady mzdy), ktorá by mohla byť vymeriavacím základom v zmysle § 139a zákona č. 461/2003 Z. z....“

87. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný postupoval správne, ak akceptoval vo výkazoch uvedené vymeriavacie základy za obdobie od 01.10.2013. V konaní totiž vyplynulo, že náhrada mzdy bola žalobcovi poskytnutá zamestnávateľom dobrovoľne (nie na základe rozhodnutia súdu) za mesiace október 2013 až september 2014 (čo žalobkyňa akceptovala - rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020) a za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015 na základe rozhodnutia súdu, teda spolu za prvých 18 mesiacov od neplatného skončenia pracovného pomeru a vo zvyšku súd náhradu mzdy nepriznal. Žalobca tak za obdobie od apríla 2015 do marca 2019 nemá nárok na mzdu, keďže preukázateľne prácu pre zamestnávateľa nevykonával a zároveň za toto obdobie nemá ani nárok na náhradu mzdy. Vychádzajúc z vyššie opísaného skutkového stavu je správny súd toho názoru, že správny orgán prvého stupňa ako aj žalovaný postupovali správne, keď žalobcovi určili vymeriavací základ v uvedenom období v sume 0 Eur, pričom správne určili aj vymeriavacie základy v ďalších obdobiach, ktoré majú vplyv na určenie výšky starobného dôchodku priznaného žalobcovi.

88. Správny súd vo svojom odôvodnení odkazuje aj na rozhodnutie Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-7Sa/7/2023 zo dňa 25.11.2024 v spojitosti s rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu SR ako súdu kasačného sp. zn. 7Ssk/26/2025 zo dňa 15.08.2025, ktorá sa týkala rovnakých účastníkov (žalobcu taktiež právne zastupoval rovnaký právny zástupca), kde predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia, ktorým bol priznaný žalobcovi nárok na nemocenské vo výške 0 Eur za deň od 15.04.2019 do 02.06.2019, teda do ukončenia jeho dočasnej pracovnej neschopnosti. V uvedenej právnej veci je do značnej miery obsiahnutá totožná právna argumentácia žalobcu, ako aj žalovaného a taktiež odpovede správneho súdu a súdu kasačného na žalobné námietky, ktoré sú takmer totožné ako tu v prejednávanej veci. Z vyššie uvedeného vyplýva, že väčšina žalobných námietok žalobcu už bola predmetom preskúmania a vyhodnotenia kasačného súdu.

89. Na pojednávaní v prejednávanej veci právny zástupca žalobcu vzniesol námietku, že v tomto ohľade nie je možné aplikovať rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/209/2022 (a to aj vzhľadom na rozsah žalobných námietok, pričom nie je možné ísť ultra petit), pretože v tam posudzovanej veci žiadateľ žiadal o zhodnotenie dôchodku len z titulu náhrady mzdy, a žalobca žiada vymeriavací základ zistiť z mzdy, ktorá mu mala byť podľa pracovnej zmluvy a platobného dekrétu platená, správny súd konštatuje, že záver o použití náhrady mzdy ako príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu vyslovil najvyšší správny súd ako všeobecne platný. Je irelevantné, ako subjektívne žiadatelia formulovali svoju žiadosť o dávku. V dávkovom konaní žalovaný nie je viazaný návrhom žiadateľa o zvyšku dávky, ale všetky zákonné podmienky posudzuje ex off.

90. Správny súd poukazuje aj na konštantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok zo dňa 21.01.2009 vo veci E. A. proti F., rozsudok zo dňa 19.04.1994 vo veci Van de Hurk proti Holandsku) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06), podľa ktorých nie je potrebné, aby bola daná podrobná odpoveď na každú vznesenú námietku, ale je vždy potrebné podľa povahy veci reagovať v odôvodnení rozhodnutia na zásadnú a relevantnú námietku.

91. Rozhodnutia oboch správnych orgánov sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené. Žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa, dostatočne a v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav, tento správne právne posúdil, rozhodnutie náležite a zrozumiteľne odôvodnil.

92. S poukazom na uvedené považuje správny súd rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu za vecne správne a zákonné, a preto žalobu žalobcu ako nedôvodnú podľa § 199 ods. 3 v spojitosti s § 190 SSP zamietol.

93. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 SSP tak, že účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Žalobca nemal vo veci ani sčasti úspech, a preto nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému voči žalobcovi nevznikli dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať, preto mu neboli priznané.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote 1 mesiaca od jeho doručenia na Správny súd v Košiciach.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší žalobca dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako žalobca, nemal procesnú subjektivitu,
- c) žalobca nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g/ až i/ Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c/ a d/,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci. (§ 449 ods. 1, 2 SSP).